

Chapter- 1

“ଜାତୀୟ ଧୂଜା ଆମ ଉତ୍ତର ଫରଫର”

STUDY NOTES

କବିତାର ସାରକଥା

- ଆମ ଦେଶ ଯେତେବେଳେ ବିଦେଶୀ ଶାସନର ଅଧୀନରେ ଥିଲା, ଆମେ ସେତେବେଳେ ବହୁ ଦୁଃଖକଷ୍ଟ, ଯାତନା, ଲାଞ୍ଜନା, ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଭୋଗୁଥିଲୁ ।
- ୧୯୪୭ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ୧୫ ତାରିଖ ପରଠାରୁ ଆମେ ସ୍ୱାଧୀନ ହେଲୁ ଓ ନିର୍ଭୟରେ ବିଚରଣ କରିପାରିଲୁ ।
- ଆମେ ଆମ ଦେଶର ଯଶ, ଖ୍ୟାତି ପାଇଁ ଭଲ କାମ କରିବୁ ।
- ଆମେ ସମସ୍ତେ ଭାରତୀୟ, ଛୁଆଁ ଅଛୁଆଁ ଭେଦଭାବ କିଛି ନାହିଁ ।
- ଆମ ଦେଶର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଆମେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର କଳକାରଖାନା ଖୋଲିଦେବୁ ।
- କଳକାରଖାନାରୁ ବିଭିନ୍ନ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ହେବ, କାହାର କିଛି ଅଭାବ ରହିବ ନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ଶାନ୍ତିରେ ରହିବେ, ଖୁସିରେ ରହିବେ
- ଆମ ଜାତୀୟ ପତାକା ଆମ ଗର୍ବ, ଗୌରବ । ତିନିରଙ୍ଗ ବିଶିଷ୍ଟ ଆମ ପତାକାକୁ ତ୍ରିରଙ୍ଗା କୁହାଯାଏ ।
- ଜ୍ଞାନରେ, ବିଜ୍ଞାନରେ ଆମେ କାହାର ପଛରେ ରହିବୁ ନାହିଁ ।
- ତ୍ରିରଙ୍ଗା ପତାକାର ତଳେ ଛିଡ଼ା ହୋଇ ଆମେ ଶପଥ ନେବା । ଆମ ଦେଶକୁ ସୁରକ୍ଷାଦେବା ଓ ଦେଶକୁ ସମୃଦ୍ଧ କରିବା ।
- ଭାରତ ମାତାଙ୍କି ଜୟ, ଏହି ଧୂନି ସମସ୍ତଙ୍କ ହୃଦୟରେ ଝଙ୍କୁଡ ହେଉ ।

କଷ୍ଟ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ

ଅଧୀନ - ଆୟତରେ, କବଳରେ

ଧୂଜା - ପତାକା

ଟେକ - ଯଶ, ଗୌରବ

ରୁତ - ଧର୍ମ, ଶପଥ

ବିବିଧ – ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର

ସୁସ୍ଥମା – ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ

କ୍ଲେଶ – କଷ୍ଟ

ଅଗ୍ରସର – ଆଗକୁ ଗତି କରିବା

ବଳି – ଉତ୍ସର୍ଗ

ହିତ – ମଙ୍ଗଳ

ଉତ୍ସୁକ – ଜାତ, ସୃଷ୍ଟି

ପ୍ରତିଜ୍ଞା – ଶପଥ

ବହି ପ୍ରଶ୍ନ ଉତ୍ତର

୧. ଆସ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବା ।

(କ) ପ୍ରଶ୍ନ – ଆମ ଦେଶ ପରାଧୀନ ଥିଲାବେଳେ କ’ଣ ଅସୁବିଧା ହେଉଥିଲା ?

ଉତ୍ତର :- ଆମ ଦେଶ ପରାଧୀନ ଥିଲା ବେଳେ, ଆମେ ଅନେକ ଦୁଃଖ କଷ୍ଟ ଭୋଗୁଥିଲୁ ।

(ଖ) ପ୍ରଶ୍ନ – ଦେଶ ସ୍ୱାଧୀନ ହେବାପରେ ଆମେ କେଉଁ କାମ କରିପାରିବା ବୋଲି କବିତାରେ କୁହାଯାଇଛି ?

ଉତ୍ତର :- ଦେଶ ସ୍ୱାଧୀନ ହେବାପରେ ଆମେ ସବୁ ଭଲକାମ କରିବା, ଯେଉଁ କାମ କଲେ ଇତିହାସରେ ଆମ ନାଁ ରହିବ ।

(ଗ) ପ୍ରଶ୍ନ :- ଜାତିର ଟେକ ରଖିବା ପାଇଁ ଆମକୁ କ’ଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ?

ଉତ୍ତର :- ଜାତିର ଟେକ ରଖିବାପାଇଁ ସ୍ୱଦେଶ ସେବାକୁ ବ୍ରତ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

(ଘ) ପ୍ରଶ୍ନ :- ଦେଶର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ କେଉଁ କେଉଁ କାମ ସ୍ୱାଧୀନ ଭାରତରେ କରାଯିବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଇଛି ?

ଉତ୍ତର:- ଦେଶର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ବିବିଧ କାରଖାନା ଓ ଅସଂଖ୍ୟ କାରିଗର ସୃଷ୍ଟି କରିବାର ଆଶା କରାଯାଇଛି ।

(ଡ) ପ୍ରଶ୍ନ :- ଆମେ କାହିଁକି ମଥା ନୋଇଁବୁ ନାହିଁ ବୋଲି କବି କହିଛନ୍ତି ?

ଉତ୍ତର:- ଆମେ ବୀର ଜାତି ହୋଇଥିବାରୁ ମଥା ନୋଇଁବୁ ନାହିଁ ବୋଲି କବି କହିଛନ୍ତି ।

୨. (କ) ପ୍ରଶ୍ନ :- କଥାକୁ କିପରି କାର୍ଯ୍ୟରେ ପରିଣତ କରିପାରିବା ବୋଲି କବିତାରେ କୁହାଯାଇଛି ?

ଉତ୍ତର :- କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପଥରେ ଅଗ୍ରସର ହେଲେ, କଥାକୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପରିଣତ କରିପାରିବା ।

(ଖ) ପ୍ରଶ୍ନ :- ସ୍ଵାଧୀନ ଭାରତର ଶିଶୁମାନେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟପୁରରେ କି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିପାରିବା କଥା କବି କହିଛନ୍ତି ?

ଉତ୍ତର :- ସ୍ଵାଧୀନ ଭାରତର ଶିଶୁମାନେ ସ୍ଵର୍ଗର ସୁଖମା ମର୍ତ୍ତ୍ୟପୁରରେ ଆଣିପାରିବା କଥା କବି କହିଛନ୍ତି ।

(ଗ) ପ୍ରଶ୍ନ:- କେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆମେ ପଛରେ ରହିବା ନାହିଁ ବୋଲି ଧାରଣା ଦିଆଯାଇଛି ?

ଉତ୍ତର :- ଜ୍ଞାନ ଓ ବିଜ୍ଞାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆମେ ପଛରେ ରହିବା ନାହିଁ ବୋଲି ଧାରଣା ଦିଆଯାଇଛି ?

(ଘ) କେଉଁମାନେ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରିବା କଥା କବିତାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ?

ଉତ୍ତର :- କୋଟି କୋଟି ଭାରତୀୟ ସନ୍ତାନ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରିବା କଥା କବିତାରେ କୁହାଯାଇଛି ।

(ଙ) ପ୍ରଶ୍ନ:- ଦେଶରେ କଳକାରଖାନା ଗଢ଼ି ଉଠିଲେ ଆମର କ'ଣ ସୁବିଧା ହେବ ?

ଉତ୍ତର:- ଦେଶରେ କଳକାରଖାନା ଗଢ଼ି ଉଠିଲେ, ନାନାଦି ଦ୍ରବ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନରେ ସୁବିଧା ହେବ ।

୩. କବିତାର ଯେଉଁପଦରେ ଏ କଥା କୁହାଯାଇଛି, ସେହି ପଦଟି ବାଛି ଲେଖିବା ।

(କ) ପ୍ରଶ୍ନ:- ସେ ସମୟରେ କଷ୍ଟ ଭୋଗୁଥିଲୁ ।

ଉତ୍ତର :- ସେକାଳେ ଭୋଗୁଥିଲୁ କେତେ ଯେ ଆମେ କ୍ଳେଶ

(ଖ) ପ୍ରଶ୍ନ :- ଦେଶ ସେବାକୁ ଜୀବନର ବ୍ରତ କରିବା

ଉତ୍ତର:- ସ୍ଵଦେଶ ସେବା ବ୍ରତ କରିବୁ ଜୀବନରେ ।

(ଗ) ପ୍ରଶ୍ନ :- ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଭଲ କାମ କରିବା

ଉତ୍ତର :- ସଭିଙ୍କ ହିତ ପାଇଁ କରିବୁ ଆମେ କାମ ।

(ଘ) ପ୍ରଶ୍ନ :- ଜିନିଷ ସୃଷ୍ଟି ହେବ

ଉତ୍ତର :- ଯେପରି ଉତପନ୍ନ ହୋଇବ ଦ୍ରବ୍ୟ ନାନା ।

(ଙ) ପ୍ରଶ୍ନ:- ଯାହା କହିଛି ତା ପ୍ରାଣ ଦେଇ କରିବୁ ।

ଉତ୍ତର :- କରିବୁ ପ୍ରାଣ ଦେଇ କହିବୁ ଯେଉଁକଥା

୪. “ଧ୍ୱଜା’ ସହିତ ଯେପରି ଫରଫର” ର ସଂପର୍କ ଅଛି, ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦ ଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଯାହାର ସଂପର୍କ ଅଛି ତାହାକୁ ସେହି ଶବ୍ଦ ପାଖରେ ଲେଖିବା ।

ପ୍ରଶ୍ନ ଉତ୍ତର

ଝରଣା ଝରଝର

ଓଦା ସରସର

ରାଗ ତମତମ

ଚାଲି ଦମ୍ ଦମ୍

ଶୀତ ଥୁରୁଥୁରୁ

୫. (କ) ତଳେ କବିତାରେ ଥିବା କେତେକ ଶବ୍ଦ ଦିଆଯାଇଛି, ସେଗୁଡ଼ିକ ପୂର୍ବରୁ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ

ଉପଯୁକ୍ତ ଶବ୍ଦ ଯୋଡ଼ିବା

ଉତ୍ତର :- ବିଦେଶୀ – ଶାସନ

ଜାତୀୟ – ଧ୍ୱଜା

କର୍ତ୍ତବ୍ୟ – ପଥ

ଅସଂଖ୍ୟ – କାରିଗର

(ଖ) ତଳେ କବିତାରେ ଥିବା ଶବ୍ଦ ଦିଆଯାଇଛି, ସେଗୁଡ଼ିକ ପରେ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ଶବ୍ଦ ଯୋଡ଼ିବା

ସ୍ୱଦେଶ – ସେବା

ବୀର – ଜାତି

୬. ଯେପରି “ବିଦେଶୀ” ପାଇଁ “ସ୍ୱଦେଶୀ” ସେହିପରି ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ କ’ଣ ହେବ ଲେଖ ।

ସ୍ୱାଧୀନ - ପରାଧୀନ, ଭଲ - ମନ୍ଦ, ପର - ଆପଣା, ହିତ - ଅହିତ, ବୀର - ଭୀରୁ

୭. ଯେପରି “କର୍ତ୍ତବ୍ୟ” ଶବ୍ଦ ସହ “ପଥ” ଶବ୍ଦ ମିଶି “କର୍ତ୍ତବ୍ୟପଥ” ହୋଇଛି, ସେହିପରି ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଯେଉଁ ଶବ୍ଦରେ “ପଥ” ଯୋଗ କରି ନୂଆ ଶବ୍ଦ ଗଢ଼ିହେବ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଲେଖ ।

ସତ୍ୟ ପଥ - ଧର୍ମପଥ, ଗତିପଥ, ଛାୟାପଥ, କର୍ମପଥ, ଜ୍ଞାନ ପଥ

୮. “ପତାକା”ର ଆଉ କେତୋଟି ପ୍ରତିଶବ୍ଦ ଲେଖିବା

ଧ୍ୱଜା, ନେତ, ବୈରଖ, କେତନ

୯. ଯେପରି “ଶାସନ”ରୁ ଶାସିତ, ‘ଦଳ’ରୁ ଦଳୀୟ ହୋଇଛି ସେପରି ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦମାନଙ୍କର ନୂଆ ରୂପ ଲେଖ ।

ଉତ୍ପାଦନ - ଉତ୍ପାଦିତ, ନାମ - ନାମିତ, ଜାତି - ଜାତୀୟ, ବିଦେଶ - ବିଦେଶୀୟ, ଜୀବନ- ଜୀବିତ

୧୦. ତଳେ ‘କ’ ଓ ‘ଖ’ ସ୍ତମ୍ଭରେ କିଛି ଶବ୍ଦ ଦିଆଯାଇଛି, ସଂପର୍କିତ ଶବ୍ଦ ଦୁଇଟିକୁ ମିଳାଇ ଯେଉଁ ନୂଆ ପଦଟି ହେଉଛି ତାକୁ ‘ଗ’ ସ୍ତମ୍ଭରେ ଲେଖିବା ।

‘କ’ ସ୍ତମ୍ଭ

‘ଖ’ ସ୍ତମ୍ଭ

‘ଗ’ ସ୍ତମ୍ଭ

କାମ

ଖରଖର

କାମ ତରତର

ଲୁହ

ଝରଝର

ଲୁହ ଝରଝର

ରାଗ

ଗରଗର

ରାଗ ଗରଗର

ବଚନ

ତରତର

ବଚନ ଖରଖର

ପତାକା

ସରସର

ପତାକା ଫରଫର

ଓଦା

ଫରଫର

ଓଦା ସରସର
